

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

ІІІ МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

22 листопада 2018 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2018

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
КАФЕДРА РОМАНО-ГЕРМАНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ

ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ

III МІЖНАРОДНА НАУКОВО-ПРАКТИЧНА
ІНТЕРНЕТ-КОНФЕРЕНЦІЯ

22 листопада 2018 року

РІВНЕНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ ГУМАНІТАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
РІВНЕ 2018

УДК 81'37

П 78

П78 Проблеми лінгвістичної семантики : III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція (22 листопада 2018 року). Збірник матеріалів. – Рівне : РДГУ, 2018. – 203 с.

The Problems of Linguistic Semantics : The 3rd International Scientific and Practical Internet Conference (November 22, 2018). The Collection of Conference Proceedings. – Rivne : RSUH, 2018. – 203 p.

У збірнику матеріалів III Міжнародної науково-практичної інтернет-конференції «Проблеми лінгвістичної семантики» розглянуто низку питань, що стосуються актуальних проблем лінгвістичної семантики: когнітивної семантики, зіставної семантики, лексичної та граматичної семантики, семантики і прагматики мовних одиниць, семантики тексту і дискурсу, семантики і перекладу.

The Collection of Conference Proceedings «The Problems of Linguistic Semantics» focuses on the topical issues of Linguistic Semantics: Cognitive Semantics, Contrastive Semantics, Lexical and Grammatical Semantics, Semantics and Pragmatics of Linguistic Units, Semantics of Text and Discourse, Semantics and Translation.

УДК 81'37

Редакційна колегія:

Головний редактор – **Деменчук О.В.**, д-р філол. наук, професор.

Відповідальний редактор – **Михайлова Є.В.**, канд. філол. наук, доцент.

Члени редакційної колегії:

Павлова О.І., канд. філол. наук, професор; **Аладько Д.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Калініченко М.М.**, канд. філол. наук, доцент; **Константинова О.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Кучма Т.В.**, канд. філол. наук, доцент; **Орел І.І.**, канд. філол. наук, доцент; **Павловська Л.О.**, канд. філол. наук, доцент; **Тарасюк Н.Ю.**, канд. філол. наук, доцент; **Чеберяк А.М.**, канд. філол. наук, доцент.

Рекомендовано до друку вченою радою

Рівненського державного гуманітарного університету

(*протокол № 10 від 27.11.2018 р.*)

© Автори публікацій, 2018

© Рівненський державний гуманітарний університет, 2018

ЗМІСТ

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ:
ТЕОРЕТИЧНІ ТА ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ**

BAUZER A.	THE IMPLICATIVE TYPE OF SEMANTIC DERIVATION: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	8
DEMENCHUK O.	TOWARDS MODELING LEXICAL SEMANTICS: A CROSS-LINGUISTIC PERSPECTIVE	10
IEGOROVA A.V., BOKLAN Y.V.	PECULIARITIES OF OCCASIONAL WORDS IN FANTASY LITERATURE (USING THE EXAMPLE OF J.K. ROWLING'S BOOK SERIES "HARRY POTTER")	13
КІНАЩУК А.В.	МОДЕЛІ СЕМАНТИЧНОГО ОПИСУ ЛЕКСИКИ	16
МІЗИН К.І.	ШЛЯХИ ПІДСИЛЕННЯ ЛІНГВОМЕТОДОЛОГІЇ ФРАЗЕОЛОГІЇ НА ОСНОВІ КОРПУСНОБАЗОВАНОГО ПІДХОДУ	20

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

БИЧКОВ Л.О.	КОГНІТИВНО-ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРНИТОНІМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	24
--------------------	---	----

ПРОБЛЕМИ ЗІСТАВНОЇ СЕМАНТИКИ

АЛАДЬКО Д.О.	МЕТОНІМІЧНА МОДЕЛЬ «РОЗМІР – ПОСУД ТАКОГО РОЗМІРУ» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	29
ВАСИЛЬЄВА О.Є.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ СМАКОВИХ НОМІНАЦІЙ В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ	31
КОСТЮК І.В.	СЕМАНТИКА ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ НА ПОЗНАЧЕННЯ ЕМОЦІЙ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ	34
КУЧМА Т.В.	АСОЦІАТИВНЕ ПОЛЕ «ВЧИТЕЛЬ» В УКРАЇНСЬКІЙ, ПОЛЬСЬКІЙ ТА НІМЕЦЬКІЙ МОВАХ (ЗА ДАНИМИ ВІЛЬНОГО АСОЦІАТИВНОГО ЕКСПЕРИМЕНТУ)	39
ОКСАМИТНА К.С.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ПЕРЦЕПТИВНИХ НОМІНАЦІЙ «М'ЯКИЙ / DOUX» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА ФРАНЦУЗЬКІЙ МОВАХ	41

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

ПАВЛОВСЬКА Л.О.	СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА ВЕРБАЛЬНИХ ФОРМУЛ ПОБАЖАНЬ У РІЗНОСТРУКТУРНИХ МОВАХ	46
ПАЮК В.Л.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ТАКТИЛЬНОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЇ «ГОСТРИЙ / SHARP» В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ)	49
ЦУП О.В.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ ЗНАЧЕНЬ ЗВУКОВИХ НОМІНАЦІЙ (НА МАТЕРІАЛІ АНГЛІЙСЬКОЇ, НІМЕЦЬКОЇ ТА УКРАЇНСЬКОЇ МОВ)	52
ЯСІНСЬКА Т.А.	СЕМАНТИЧНА ДЕРИВАЦІЯ СЛУХОВОЇ ЛЕКСИКИ (НА МАТЕРІАЛІ НОМІНАЦІЇ «ТИХИЙ / STILL» В УКРАЇНСЬКІЙ ТА АНГЛІЙСЬКІЙ МОВАХ)	55

ЛЕКСИЧНА І ГРАМАТИЧНА СЕМАНТИКА

АЛАДЬКО О.Д.	КВАЛІФІКАТИВНІ МЕТОНІМІЧНІ МОДЕЛІ В НАЗВАХ ОДЯГУ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	60
ОРЕЛ І.І.	ФУНКЦІЇ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ У ЗАГОЛОВКАХ НІМЕЦЬКИХ ПУБЛІЦИСТИЧНИХ СТАТЕЙ	63
ТАРАСЮК Н.Ю.	СЕМАНТИКО-СИНТАКСИЧНИЙ АСПЕКТ МОТИВАЦІЇ ФРАНКОМОВНОЇ СЛОВОТВІРНОЇ МОДЕЛІ НОМІНАТИВНИХ ЧАСТИН МОВИ	67
ЧЕРЕМІСІН М.В.	СЕМАНТИЧНІ ГРУПИ ГУСТАТИВНИХ НОМІНАЦІЙ У СУЧАСНІЙ НІМЕЦЬКІЙ МОВІ	71

СЕМАНТИКА І ПРАГМАТИКА МОВНИХ ОДИНИЦЬ

БОРЗЕНКО О.П.	ТЕКСТ ЯК СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНА ОДИНИЦЯ НАВЧАННЯ ІНОЗЕМНОЇ МОВИ	74
МИХАЙЛОВА Є.В.	КАТЕГОРІЙНА СЕМАНТИКА ТУРЕЦЬКОГО ПРИКМЕТНИКА: АТРИБУТИВНІ СЛОВОФОРМИ ІЗАФЕТНИХ СЛОВОСПОЛУЧЕНЬ	77
МОЗГОВА Я.О., ТИТАРЕНКО В. В.	СПЕЦИФІКА ЕКСПРЕСИВНОГО ЗАБАРВЛЕННЯ СЛОВА	81

СЕМАНТИКА ТЕКСТУ І ДИСКУРСУ

АРТЬОМОВА Є.О.	COMPUTER-MEDIATED COMMUNICATION AS A SOURCE OF VOGUE WORDS AND COINAGE	85
ГЕТЬМАН З.О., МОРЕНЕЦЬ І.М.	КОМУНІКАТИВНА СПРЯМОВАНІСТЬ АКТУАЛІЗОВАНИХ РЕЧЕНЬ ЯК СКЛАДОВА ПРАГМАТИЧНОГО КОМПЛЕКСУ ДІАЛОГІЧНОГО ТЕКСТУ	88

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

КАЛІНГЧЕНКО М.М.	ТВОРЧИСТЬ ЕМІЛІ ДІКЕНСОН В ДИСКУРСІ ПОПУЛЯРНОЇ ЖІНОЧОЇ ЛІТЕРАТУРИ АМЕРИКИ ПЕРШОЇ ПОЛОВИНИ ХІХ СТОРІЧЧЯ	92
МАРТИНЕНКО О.Є., ДИШЛЮК О.О.	ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ТЕРМІНІВ В ГАЛУЗІ АВТОМОБІЛЕБУДУВАННЯ	94
МАРТИНЕНКО О.Є., ТКАЧУК К.М.	ДО ПИТАННЯ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ТЕРМІНІВ В ГАЛУЗІ МАРКЕТИНГУ	96
НАЙДИЧ А.О.	«LIVE OAK, WITH MOSS» – ДІЙСНА ІСТОРІЯ ПРО «ГЕЙ-МАНІФЕСТ» ВОЛТА ВІТМЕНА	99
ПРИМІЧ О.В.	ЛІНГВІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕРНЕТ-КОМУНІКАЦІЇ	103
ЧЕРЕМІСІН М.В.	СТИЛІСТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МЕТАФОРИ ТА ЇЇ ФУНКЦІЇ У РОМАНІ Д. БРАУНА «КОД ДА ВІНЧЬ»	108
ШЕВЧУК Л.О., ФЕДОРЧУК А.О.	ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СПЕЦИФІКИ ТРАКТУВАННЯ ТА ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ОЗНАК ЕКФРАЗИ	111

СЕМАНТИКА І ПЕРЕКЛАД

ВИФАТНЮК Л.О.	ХАРАКТЕРИСТИКА ОСОБЛИВОСТЕЙ ПЕРЕКЛАДУ ФРАЗЕОЛОГІЗМІВ НА РОЗКРИТТЯ РИС ХАРАКТЕРУ ОСОБИ	114
ГЕРАСИМОВА Н.І.	СЕМАНТИКО-СТИЛІСТИЧНІ ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ ХУДОЖНЬОГО ТЕКСТУ	116
ДЕЙНЕКО А.І.	СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ НІМЕЦЬКОЇ МОВИ ТА ТИПИ ЇХ ПЕРЕКЛАДУ	119
ДЖУРИЛО А.П., ГАСВСЬКИЙ Я.С.	КЛАСИФІКАЦІЯ ІДІОМАТИЧНИХ ОДИНИЦЬ СУЧАСНОЇ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА ЇХ ПЕРЕКЛАД	122
ДЖУРИЛО А.П., ІЛЬІНА В.Д.	АНГЛОМОВНИЙ РЕКЛАМНИЙ ДИСКУРС: ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ	125
ДЖУРИЛО А.П., МАРЧЕНКО А.М.	ДО ПИТАННЯ ПРО ВИКОРИСТАННЯ КОМПЕНСАЦІЇ ЯК ОСНОВНОЇ ПЕРЕКЛАДАЦЬКОЇ СТРАТЕГІЇ ДЛЯ ДОСЯГНЕННЯ АДЕКВАТНОСТІ В ПЕРЕКЛАДІ	128
ДЖУРИЛО А.П., СЛЄПНЬОВ О.В.	ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ ПІДХІД ДО ВИЗНАЧЕННЯ ГУМОРУ	131
ДЖУРИЛО А.П., ХЕЙЛИК Д.А.	ДО ПИТАННЯ ЗАГОЛОВОКУ ХУДОЖНЬОГО ТВОРУ ЯК ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДУ	134
ДОВГАНЕЦЬ В.І., ГЕРАСИМОВ В.В.	ДО ПИТАННЯ РОЗГЛЯДУ ЛІНГВОСТИЛІСТИЧНОЇ СПЕЦИФІКИ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНОЛОГІЧНИХ НЕОЛОГІЗМІВ НАУКОВО-ТЕХНІЧНОГО СПРЯМУВАННЯ	137

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

СТОРОВА А.В., ПАВЛЮК Н.О.	ДО ПРОБЛЕМИ ПЕРЕКЛАДАЦЬКИХ ТРАНСФОРМАЦІЙ	140
КІРЕЯ Г.І.	СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ ОНІМІВ (НА МАТЕРІАЛІ ПОВІСТІ ДЖ.Р.Р. ТОЛКІНА «ГОБІТ, АБО ТУДИ І ЗВІДТИ»)	143
ЛЕЙЦЮСЬ Г.М., ЛАПТІНОВ М.А.	ДО ПИТАННЯ ПРО СЕМАНТИЧНІ ЗАСОБИ УТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ТЕРМІНІВ БАНКІВСЬКОГО КРЕДИТУВАННЯ	152
ЛЕЙЦЮСЬ Г.М., СТРИЖКО І.С.	ДО ПИТАННЯ ПРО СПОСОБИ ПЕРЕКЛАДУ АНГЛІЙСЬКИХ ФРАЗЕОЛОГІЧНИХ ОДИНИЦЬ З ЧАСОВИМ КОМПОНЕНТОМ "SECOND" УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	155
ЛИТНЄВА Г.П., ДЕНИСАЙКО К.Ю.	РОЛЬ ЗАПОЗИЧЕНЬ ЯК СПОСОБУ ЗБАГАЧЕННЯ АНГЛІЙСЬКОЇ ТРАНСПОРТНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЇ	157
ЛИТНЄВА Г.П., КОВАЛЬ І.І.	ФУНКЦІОНАЛЬНІ ОСОБЛИВОСТІ ТЕРМІНОТВОРЕННЯ БАГАТОКОМПОНЕНТНИХ ОДИНИЦЬ У ТЕКСТАХ ТРАНСПОРТНОЇ ГАЛУЗІ	161
МАК В.В.	ЕКСПРЕСІВНОСТІ НА СИНТАКСИЧНОМУ РІВНІ У АНГЛОМОВНОМУ ПОЛІТИЧНОМУ ДИСКУРСІ	164
МАРТИНЕНКО О.Є., АБДУРАХМАНОВА НА.	ДО ПИТАННЯ ДОСЛІДЖЕННЯ СЕМАНТИЧНОЇ ОСОБЛИВОСТІ ПЕРЕКЛАДУ ПОЛІТИЧНОЇ МЕТАФОРИ	169
МИРОНЕНКО О.Ю.	ЛЕКСИКОГРАФІЧНІ ЗАСОБИ ВЕРБАЛІЗАЦІЇ КОНЦЕПТУ ХОРОБРІСТЬ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	172
МОЗГОВА Я.О., КРАВЧЕНКО А.М.	СПЕЦИФІКА ПОНЯТТЯ ЕМФАЗИ В АНГЛІЙСЬКІЙ МОВІ	180
МОШКОВСЬКА Л.М., ХИЛЮК М.М.	СТРАТЕГІЇ ПЕРЕКЛАДУ ЗАГОЛОВКІВ АНГЛІЙСЬКИХ ФІЛЬМІВ УКРАЇНСЬКОЮ МОВОЮ	182
НІКОЛЬСЬКА Н.В., ЄРЬОМЕНКО Д.М.	ОСОБЛИВОСТІ ВІДТВОРЕННЯ АНГЛОМОВНИХ ФРАЗОВИХ ДІЄСЛІВ: ПЕРЕКЛАДАЦЬКИЙ АСПЕКТ	185
ШЕВЧУК Л.О., ДМИТРИЄВА Є.І.	ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕРЕКЛАДОЗНАВЧОГО АСПЕКТУ В ЛІНГВОКУЛЬТУРОЛОГІЇ ЯК СКЛАДОВОЇ ЧАСТИНИ ПРОЦЕСУ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	188
ШЕВЧУК Л.О., КАДЕМА О.В.	ТРУДНОЩІ ВІДТВОРЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ КУЛЬТУРИ В АНГЛОМОВНИХ ПЕРЕКЛАДАХ ПОЕТИЧНИХ ТЕКСТІВ	191

*III Міжнародна науково-практична інтернет-конференція
«ПРОБЛЕМИ ЛІНГВІСТИЧНОЇ СЕМАНТИКИ»*

ШЕВЧУК Л.О., ПАПАЯНІНА А.О.	ЛЕКСИКО-СЕМАНТИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ МОВИ ДОКУМЕНТІВ У РАКУРСІ МІЖНАРОДНОЇ ЕКОНОМІКИ	193
ШЕВЧУК Л.О., ПОГОРІЛА Е.С.	ПЕРЕКЛАД ЯК МІЖКУЛЬТУРНИЙ АСПЕКТ КОМУНІКАЦІЇ	197
ШЕВЧУК Л.О., ЧЕХІВСЬКА А.П.	ФРАЗЕОЛОГІЗМИ АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ТА МЕТОДИ ЇХ ВІДТВОРЕННЯ У СФЕРІ ПОЛІТИЧНОЇ КОМУНІКАЦІЇ	200

ПРОБЛЕМИ КОГНІТИВНОЇ СЕМАНТИКИ

УДК 81'37:159.93-115

Бичков Л.О., магістрант

Рівненський державний гуманітарний університет, Рівне

КОГНІТИВНО-ОНОМАСІОЛОГІЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ОРНІТОНІМІВ В АНГЛІЙСЬКІЙ ТА УКРАЇНСЬКІЙ МОВАХ

Зіставний аналіз англійських та українських орнітонімних композит у рамках досліджень когнітивної ономасіології передбачає встановлення когнітивно-ономасіологічної відповідності як «ступеня збігу ономасіологічної структури, когнітивно-ономасіологічного механізму утворення найменування у різних мовах» [2, с. 208]. Особлива увага при цьому звертається на інтерпретацію та зіставлення концептуальних структур, що віддзеркалюють у семантиці порівнюваних орнітонімних номінацій знання про мовну картину світу. Аналіз компонента-орнітоніма у порівнюваних композитних утвореннях дає можливість виявити, який фрагмент концептуальної моделі предметного значення знайшов вираження в ономасіологічній структурі орнітонімної композити тієї чи іншої мови. Таким чином, кінцевою метою проведення зіставного аналізу орнітонімних композит в англійській та українській мовах у когнітивно-ономасіологічному аспекті є викриття етнічно-мовних специфік менталітету кожної нації, та віднайдення точок їхньої лінгвосвітоглядної дотичності на основі встановлення відповідності структур репрезентації знань, об'єктивованих в ономасіологічній структурі орнітонімно-композитного утворення.

В аспекті словникової еквівалентності селекція мотиваторів в ономасіологічних структурах слів порівнюваних мов, засвідчує повну, часткову когнітивно-ономасіологічну відповідність та повну невідповідність мотивуючих баз еквівалентів. Разом з тим, існує певна кількість одиниць, які становлять пласт безеквівалентної лексики, що формують так звані ономасіологічні лакуни – «відсутність номінативних засобів найменування об'єкта» [2, с. 215].

В процесі дослідження ми виявили кілька прикладів повністю відповідних еквівалентів, які і співпадають за ономасіологічними ознаками, мають ідентичні компоненти та семантично тотожні.

Повністю відповідні за ономасіологічну структуру орнітонімні композити у зіставляваних мовах визначаються через повну ідентифікацію її компонентів та семантичну тотожність ономасіологічних ознак: *pintail* (pin – шпилька, tail – хвіст) – «the sharp-tailed grouse of the great plains and Rocky Mountains (*Pediacætes phasianellus*)» vs. *шилохвіст* (шило та хвіст) «птах родини качиних, що має видовжений тулуб з голчастим хвостом»; *wagtail* – «any one of many species of Old World singing birds belonging to *Motacilla* and several allied genera of the family *Motacillidæ*. They have the habit of constantly jerking their long tails up and down», vs. *трясхвіст* «невеликий птах ряду горобиних з довгим рухливим хвостом», *bee-eater* vs. *бджолоїдка*.

Слід відразу зауважити, що відсутність форманту в одній мові і його наявність в іншій при спільній позиції у ментально-психонетичному комплексі не є критерієм розмежування композитних утворень. Дане твердження базується на декількох принципах: а) відмінність статусу граматичного устрою обох мов: аналітичний (для англійської) та синтетичний (для української); б) відсутність форманту не свідчить про відсутність базису, бо найменування категоріально завжди забезпечене частиномовною належністю, а, отже, порівнюваним композитам можна надати статус повністю відповідних на підставі їхньої належності до спільної граматичної категорії; в) дія принципу еквіфінальності в композитології, що у нашому випадку свідчить про складність твердження того, чи компонент з формантом *-ed* є дієслівною основою чи основою іменника [1].

Умовно орнітонімні композити даного типу діляться на дві групи:

а) ті, що описують зовнішні ознаки птахів, напр.: *red-tailed hawk* (*червонохвостий яструб*), *bearded vulture* (*бородач*), *black-tailed godwit* (*грицик великий*), *spotted nutcracker* (*кедрівка*); б) ті, які описують поведінку птаха: *black-winged particle* (*дерихвіст*).

Частково відповідні за ономасіологічною структурою орнітонімні композити у зіставляваних мовах поділили на такі групи:

1) орнітонімні композити, нетотожні за ономасіологічною ознакою при збігові з іншою у парах «композита – дериват». Часткова відповідність орнітонімних композит у парі «композита – дериват» обумовлена селекцією однакових слотових місць мотиваторів. Натомість, невідповідність ономасіологічних ознак обумовлена ономасіологічною імплікацією [2, с. 75-77] неколоративного компонента мотивуючої бази. Ономасіологічна імплікація може бути зумовлена ширшим екстенціоналом слова в одній мові та вузьким в іншій, напр.: *greenfinch* – «the Texas sparrow *Embernagra rufivirgata*, in which the

general colour is olive green, with four rufous stripes on the head)» vs. *зеленушка* або *зеленяк* – «рід птахів родини в'юркових, ряду горобцеподібних, що має оливково-зелене забарвлення, з домішкою жовтого на крилах».

2) орнітонімні композити, які на рівні ономасіологічної ознаки не збігаються, але збігаються на рівні ономасіологічного базису в парі «композита – композита»: *crossbill* (cross – хрест, bill – дзьоб) «a bird of the genus *Loxia*, allied to the finches. The bill of this bird is strongly curved» vs. *кривоніс* – «невеличкий лісовий птах родини в'юркових із сильно загнутим на кінці дзьобом. Всі птахи мостять гнізда і виводять діток навесні, а кривоніс взимку».

Часткова когнітивно-ономасіологічна відповідність орнітонімних номінацій у парі «композита – композита» семантично встановлюється між невідповідними ономасіологічними ознаками на основі спільної позиції у ментально-психонетичних комплексах відповідних мотиваторів.

3) орнітонімні композити, які містять в собі інверсію ономасіологічних ознак, напр. *Arctic tern* vs. *крячок полярний*, *turkey vulture* vs. *грифіндичка*.

4) орнітонімні композити в парі «дериват – словосполучення», які на рівні ономасіологічної ознаки збігаються, але різні за конструкцією (розчленована конструкція словосполучення на противагу дериватній структурі): *берегівка* – *bank swallow*, *канарейка* vs. *canary bird*, *бородач* vs. *bearded vulture*.

Часткова відповідність може встановлюватись і у парі «композита – словосполучення». У цьому випадку ми маємо справу з лексичним значенням розчленованої конструкції на противагу однослівній композитній структурі. Здійснений нами аналіз дає змогу вичленити два рівні еквівалентності орнітонімної композити словосполученню.

До першого рівня належать ті композити, ономасіологічні ознаки яких повністю відповідають компонентам словосполучення. Сюди належать орнітонімні композити, повністю співвіднесені з еквівалентною синтаксичною конструкцією. Серед проаналізованих нами орнітонімів виявили лише один приклад першого рівня, пор.: *стінолаз* vs. *wall creeper*.

Другий рівень складають орнітонімні композити та словосполучення, еквівалентність яких забезпечується відповідністю однієї ономасіологічної ознаки до одного із компонентів синтагми. Наприклад: *змієїд* vs. *short-toed snake eagle*, *буревісник* vs. *stormy petrel*.

У випадку, якщо у мовах збігаються мотиватори орнітонімних найменувань, міжсемантичні відношення невідповідних ономасіологічних ознак будуються на основі а) гіперо-гіпонімічних кореляцій, наприклад: *blackbird* vs. чорний дрізд; б) суміжності локатива та еквоніма, напр.: *green-beak* vs. зелений дятел.

Повна когнітивно-ономасіологічна невідповідність визначається через розбіжність всіх ономасіологічних ознак орнітонімних композит. Повністю невідповідні еквіваленти у парі «композита – композита» можна поділити на ті, що актуалізують спільні семи між двома або хоча б між однією ономасіологічною ознакою, наприклад: *redstart* – «an Eurasian and North African songbird related to the chats, having a reddish tail and underparts» («start» у давньоанглійській мало значення «хвіст») vs. *горихвістка* – «невеликий співочий птах родини дроздів з жовтогарячим хвостом» (складне слово архаїчного типу, утворене з основ дієслова *горіти* та іменника *хвіст*; назву дано за рудий колір хвоста, задіяна асоціативна низка – предикат «горіти» > «вогонь» > «кольору вогню»).

Найбільшу кількість становлять орнітонімні композити, ономасіологічні ознаки яких при повній невідповідності компонентам деривату або словосполучення не виказують жодних семантичних відношень, наприклад: *redwing* vs. дрізд білобровий, *деркач* vs. *corncrake*, *соловей* vs. *nightingale*, *чайка* vs. *seagull*, *woodcock* vs. *слуква*, *European nightjar* vs. *козодій*, *spoonbill* vs. *кочар* та ін.

Вибір мотиватора у цьому випадку є результатом відмінних пізнавальних позицій номінатора щодо означуваного об'єкта, виокремлення таких його властивостей, що є характерними для менталітету, поведінки, культурологічного оточення тощо представників даної нації. Еквівалентність у даному випадку утримується за рахунок якихось міжетнічно опосередкованих зв'язків і характеризується як спільне інтернаціональне усвідомлення даного факту, становлячи своєрідний маргінальний етноконцепт, що при спільній позиції відображає особливості ментального та крос-культурального розмежування.

Ще виокремимо групу орнітонімних композит, що не мають в іншій мові еквівалентного відповідника і складають пласт так званої безеквівалентної лексики. Напр.: *spotted towhee*, *bobolink*, *yellow-rumped cacique*, *wrenthrush*, *maui parrotbill*, *livi*, *prunella rubida*, *brambling*, *pin-tailed whydah*, *green-winged pytilia*, *white-billed buffalo weaver*, *afghan snowfinch*, *yellow-spotted petronia*, *chestnut sparrow*, *socotra sparrow*, *kordofan rufous sparrow*, *abd al-kuri sparrow*, *rufous-*

bellied niltava, cape sugarbird, california gnatcatcher, asian fairy-bluebird. Досить немало кількість безеквівалентної лексики можна пояснити фактом експансії англійської мови на територію не тільки європейського ареалу, а й далеко за його межі. Обслуговуючи багато націй по всьому світу, англійська мова, безперечно, відображає територіальні, культурні, ментальні та інші особливості таких етносів, що мають мало спільного з українським. Когнітивно-ономасіологічний підхід до зіставного аналізу орнітонімних композит якраз і дає змогу виокремити ці особливості на підставі безеквівалентної лексики.

Список використаних джерел:

1. Деменчук О.В. Колоративна композита в англійській мові: феномен чи закономірність? / О.В. Деменчук // Вісник Київського лінгв. ун-ту. Серія Філологія. – К. : КНЛУ. – 2001. – Т. 4. – № 1. – С. 170-182.
2. Селиванова Е.А. Когнитивная ономасиология / Е.А. Селиванова. – К. : Фитосоциоцентр, 2000. – 248 с.